ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo
Winaray nga Edisyon
Tuig LVI Ihap 8
Abril 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Pakusgon ngan pahiluagon an NDF, makigbisog kontra ha imperyalismo nga US

Nakikig-usa an Partido ngan an Bagong Hukbong Bayan ha tiarabot nga pagsalin-urog han ika-52 nga anibersaryo han National Democratic Front ha Abril 24. Igpasangyaw ngan igselebrar naton an mga nakab-ot ngan kadaugan han NDF ha masobra lima kadekada nga pagbutok ha katawhan Pilipino, ha pag-undong ngan pagtaglawas ha ira nasyunal ngan demokratiko nga mga ungara, ngan pagpasulong han demokratiko nga rebolusyon han katawhan pinaagi han gerra han katawhan.

Diri madidiwara an dako nga kamahinungdanon yana han pagsalin-urog ha adlaw han katukod han NDF. Komo pinakakonsolidado nga parte han nasyunal nga nagkakaurusa nga prente ngan puthaw nga rubas han patriyotiko nga prente han katawhan Pilipino, importante kaupay yana nga matadong ngan madig-on nga tumindog an NDF. Ini ha atubangan han natikagrabe nga pangingiinlabot ngan nagtitikahugot nga kontrol han imperyalismo nga US ha militar, pulitika, ekonomiya ngan kultura han nasud, ha butnga han ginpapapintas hini nga sumpakiay ha imperyalista nga karibal nga China. Dara hini an waray kapareho nga destroso, pag-inantos ngan hulga ha katalwasan, kalibrihan ngan dignidad han katawhan Pilipino.

Kinahanglan bug-uson han NDF an hilapad nga pagkaurusa han katawhan kontra ha waray-pulos nga "deterrence policy" o palisiya han pagpakita han makusog nga pwersa militar han US agud kuno pugngan nga umatake an China. Ilarum hini nga palisiya, gin-gagamit han militar han US an Balikatan ngan wala-tuo nga mga *war games*, agud ipusisyon an mga armas ngan tawuhan hini ha magkalain-lain nga parte han nasud. Katuyuanan hini, diri nga pugngan nga umatake an China, kundi an hadlukon ngan sulsulan ini.

Sentro yana han pokus han US an Batanes diin igindedeploy an natikadamo nga misayl hini nga nakapuntirya ha China. Kada adlaw liwat an paggawas-sulod han mga higante nga bokis-de-gerra han US ha magkalain-lain nga parte han Pilipinas nga nagkakayer han tikadamo nga barko han China ha South China Sea ngan *exclusive economic zone* han Pilipinas. Ginbubutong han US ha Pilipinas an mga armado nga pwersa han Japan, Australia, France ngan iba pa nga alyado nga imperyalista nga nasud.

Todo-todo an pagyinukbo han niyutiyo nga rehimen Marcos ha dikta han US. Iginpapagamit hini ha US an AFP agud magserbe nga kabulig han mga pwersa militar han US. Todo-larga nga gin-gagamit han US an Pilipinas komo *proxy* ha ginhihimo hini nga pagsulsol ha China. Nagpapagamit ha US an traydor nga hi Marcos ha pag-aghat ngan pagbulang ha China, imbes nga igtaglawas an interes han mga Pilipino nga makabug-os han makisasangkayon ngan mamurayaw nga sumpayan ha kasapit nga nasud nga China.

Kinahanglan nga manguna an NDF ha pagpakusog han pagtipa han katawhan ha langyaw nga pandambong ngan paghahadi ha ekonomiya. Kinahanglan magserbe ini nga makusog nga tingog han pagtipa ha paggamit han gubyerno nga Trump ha hulga han mga taripa kontra ha mga produkto nga gin-iimport tikang ha Pilipinas, agud dugang nga abrihan an nasud ha pagtinambak dinhi han mga sobra nga epektos han US.

Kinahanglan makusog nga sukna-

on han NDF an rehimen Marcos ha mga neoliberal nga pan-ekonomiya nga palisiya nga naghahatag ha mga langyaw nga dagko nga kapitalista ngan kasosyo hini nga dagko nga negosyo han dugang nga poder nga manlupot han tuna, huthuton an natural nga karikuhan han nasud, rub-on an kalibungan ngan iludlod an nasud ha utang. Kinahanglan hini sukton an imperyalismo nga US ngan neokolonyal nga estado ha pagpapabilin nga atrasado an ekonomiya ngan lokal nga produksyon, ngan pagpapakuri ha masa han katawhan.

Waray hunong yana an saywar ngan pankultura nga kontrol han imperyalismo nga US para ha manipulasyon ha hunahuna ngan kapukawan han katawhan Pilipino. Gamit an midya ngan *social media,* ginpapagawas nira nga hira "sangkay, kabakyang ngan alyado" han katawhan Pilipino, ngan gintatahuban an waray-wantas nga pagtamak ha paglulugaring han nasud. Kakunsabo an rehimen Marcos, ginsusung-an han US an Sinophobia o sentimyento nga kontra-China, ngan pauru-utro an pagtratar ha nasud komo "pangontra" o "hulga."

Ini ngatanan kaparte han nagtitikagrabe nga pankalibutan nga kontradiksyon bunga han paglinanat han imperyalismo nga US nga baguhon an kaayusan han kalibutan, agud utro nga ibutang an kalugaringon komo solo nga *superpower*. Madagmit nga nagtitikapaso ini nga kontradiksyon ha butnga han nagpapadayon nga krisis han pankalibutan nga sistema nga kapitalista. Gin-gagamit han US an kusog-militar hini ha paghingyap nga maangkon an higluag nga merkado han mga surok han importante nga mineral, ngan pugngan an padayon nga pagrabong ngan paghiluag han poder han karibal hini nga China. Ha paglinanat han US, natikadako an hulga han gerra ha magkalain-lain nga dapit han kalibutan.

Kinahanglan gud yana nga pakusgon an NDF ngan an patriyotiko nga prente han katawhan Pilipino agud ipasamwak an panindugan para ha nasyunal nga katalwasan: katalwasan tikang ha langyaw nga panginginlabot militar, katalwasan nga pan-ekonomiya, pampulitika, ngan pankultura. Kinahanglan isalikway ngan atuhan an neokolonyal nga estado han mga naghahadi nga klase nga gin-gagamit ha pagpuypoy ha nasyunal nga hingyap han katawhan.

Kinahanglan pakusgon an NDF pinaagi han pagpakusog han mga alyado nga organisasyon hini nga nagkakaurusa ngan nagbubuligay para ha pagpasulong han gerra han katawhan. Kinahanglan pakusgon an kagiusan nga propaganda agud pukawon ngan paglarabon an patriyotiko nga diwa han mga trabahador ngan parag-uma, kabatan-unan nga estudyante, masa nga kablas, kababayin-an, magturutdo ngan empleyado, ngan iba pa nga demokratiko nga sektor.

Kinahanglan pahugton ngan pahiluagon pa han NDF ngan han nasyunal-demokratiko nga kagiusan an naaabot hini ha mga akademiko, tawo ha singbahan, mga abugado ngan propesyunal, gudti nga negosyante, ngan ngatanan nga sektor nga kinahanglan butukon ha ilarum han bandera han katalwasan. Kinahanglan gihap pakusgon an sumpayan ha mga upisyal ngan tawuhan han reaksyunaryo nga militar ngan pulis nga may patriyotiko nga sentimyento, ngan aghaton hira nga tumindog kontra ha rehimen Marcos nga iginpapagamit an AFP ngan PNP ha imperyalismo nga US ha pagsulsol ha China, ngan ha panmuypoy ha katawhan Pilipino nga nakikigbisog para ha katalwasan.

Kinahanglan pahiluagon han NDF an sumpayan hini ha ngatanan nga kagiusan ngan organisasyon ha bug-os nga kalibutan nga natipa ha imperyalista nga gerra. Kinahanglan ini bumulig ha pagbubug-os han madig-on nga butagtok han hiluag nga kagiusan nga kontra-imperyalista ngan singabuton an ngatanan nga kontradiksyon ha ranggo han mga imperyalista para ha kapulsanan han hiluag nga masa han katawhan.

An pinakadako nga responsabilidad yana han NDF amo an himuon an ngatanan para ha pagpapasulong han panmaihaan nga gerra han katawhan, labina an pagpapakusog han BHB ngan pagpapanibag-o nga rayhak han armado nga pakig-away ngan rebolusyunaryo nga kagiusan masa ha kabaryuhan. An rebolusyunaryo nga armado nga pakig-away han katawhan Pilipino an prinsipal ngan pinaka-epektibo nga porma han pag-ato agud ulangon an imperyalista nga gerra nga gin-aaghat han US, ngan agud kab-uton an nasyunal nga katalwasan ngan demokrasya. AB

ANG Bayan

Tuig LVI Ihap 8 | Abril 21, 2025

Igin-gagawas an Ang Bayan ha lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Winaray ngan Ingles. Nakarawat an Ang Bayan han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.

Gin-uunod

Editoryal: Pakusgon ngan pahiluagon an NDF, makigbisog kontra ha imperyalismo nga US 1
Balikatan 2025 3
Peligro ngan perwisyo 4
Protektor han mapanhibang nga proyekto, gin-atake 4
Bag-o nga bidyo-serye ngan album, igin-gawas 4
Mga protesta 5
Mga rebolusyunaryo nga martir, gindakila 5
Usa nga pamilya, mga parag-uma, gindakop 5
An tango han *assumption of jurisdiction* 6
Ha dagmit nga pulong 7
Kahilubong ha utang han kababayin-an nga parag-uma 8
Mga taripa ni Trump 9
Mahugaw nga gerra ha India 10

An Ang Bayan igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Balikatan 2025: Panibag-o nga pagpapapintas han panginginlabot militar han US

Ha Araw ng Kagitingan hadton Abril 9, nagprotesta hirani ha embahada han US ha Manila an mga nasyunal-demokratiko nga grupo. Ginhandum nira an pag-ato han katawhan Pilipino ha langyaw nga panginlabot militar ngan pagdepensa ha tinuod nga katalwasan han Pilipinas. Ginkundena nira an mapan-ayat nga *war games* han US, permanente nga pagbabase han tropa hini ha Pilipinas ngan nagtitikagrabe nga interbensyon ngan panginginlabot hini ha nasud.

Ha presente, nagsarang an mga tropa nga Amerikano ha magkalainlain nga dapit han nasud para ha susrunod nga *war games* nga natuyok ha tinuig nga Balikatan. Kalakip hini an Combined Joint Logistics Over-the-Shore (Aurora), Command-and-Control Exercise (Quezon City), Multilateral Maritime Exercise (South China Sea), Salaknib (Nueva Ecija), Cope Thunder (Pampanga) ngan Marex (Cotabato City). Dugang hini an mga mapan-uwat nga operasyon nga sibil-militar, sugad han mga dental nga serbisyo han US Navy, ha mga sibilyan nga komunidad ha Palawan ngan Mindanao.

Landaw ha Balikatan yana nga tuig an paggamit han mga NMESIS (Navy Marine Expeditionary Ship Interdiction System) nga iginsakob ha nasud hadton Abril 17, kadungan an mga kabakyang hini nga *unmanned surface vehicles*. Iginlupad an syahan nga bats han mga NMESIS ha mga isla han Batanes kun diin igbibilin ini ha titindugon nga Fires Expeditionary Advanced Base o EAB. Magseserbe ini nga *outpost* han mga ispesyal nga pwersa han US agud kontrolon an Bashi Channel, an haligot nga aragian han dagat giutan han Pilipinas ngan Taiwan. Syahan na nga iginposisyon han US dinhi an Typhon Missile System nga iginsakob ha nasud hadton Balikatan 2024.

Mayda otoridad an mga pwersa nga Amerikano ha EAB nga "magpabuto" ha "pangontra nga mga barko" bisan kun nakasakob hira ha teritoryo han Pilipinas. Igintatransporma hini an mga isla han Batanes komo *firing line* han US Navy. Ha sugad, direkta hini nga iginbubutang an katawhan han Batanes, ngan bug-os nga norteeste nga Luzon, ha syahan nga linya han pag-atake ingkaso lumarab an armado nga agway giutan han US ngan China, labina ha Taiwan.

Pormal gihap nga titikangan ha Balikatan 2025 an operasyon han Littoral Rotational Force-Luzon, usa nga yunit han US Marines nga permihan nga maduok ha kabaybayunan han Luzon. Dinhi gihap syahan nga direkta nga mapartisipar an mga pwersa han Japan ha *war games*, kahuman an pira katuig nga pagin obserber hini.

Iginkokonsidera han China ini nga mga maniobra komo pagpapapintas o "escalation" han mga tensyon giutan hini ngan han US. Ginpahimatngunan hini an rehimen Marcos nga diri magpagamit ha US komo "proxy deterrence," labina ha Bashi Channel.

Basar ha mga pampubliko nga rekord, agsub an paggamit han mga *aircraft carrier* han US ha dagat nga teritoryo han Pilipinas. Labot ha Bashi Channel ngan Sulu Sea, gintatalabok han mga bokis-de-gerra han US an mga kadagatan giutan han mga isla (ha San Bernardino Strait ha Samar, Leyte Gulf, Balabac Strait ha Palawan ngan Surigao Strait). Usa hini nga mga barko an *aircraft carrier* nga USS Theodore Roosevelt. Dinuok ini ha mga gin-aagwayan nga teritoryo, sugad han Paracel Islands ngan Scarborough Shoal, ngan nagkayer han dugang nga presensya han mga barko ngan edro nga Chinese.

Diri mamenos ha upat nga barko nga pan-sarbey ha tereyn ha ilarum han dagat nga ginpapadalagan han US Navy an haros waray-hunong nga nagpirme ha South China Sea hadton 2024. Lupgop han ginsasarbey hini an Bashi Channel, Balabac Strait ngan Verde Island Passage giutan han Mindoro ngan Batangas.

Aragianan gihap an Pilipinas han mga panmomba nga edro nga ginpapalupad han US Air Force tikang ha base militar hini ha Guam agud magpatrulya ha South China Sea. Hadton 2024, namonitor han China an pagpadara han US han mga panmomba nga edro hin 32 kabeses agud maghimo han 56 nga *sortie*, duha kabeses nga mas agsub tanding ha iginhimo hini hadton 2023. Komun nga ruta hini nga mga edro an Bashi Channel ha norte ngan Sulu Sea ha sur han nasud.

Lansaran gihap an nasud hin mga *unmanned aerial vehicle* sugad han MQ-9 Reaper UAV nga nakabase ha Clark Airbase ngan ha Palawan ha ilarum han Task Force-Ayungin han US. Ha nakalabay nga Balikatan, nagpalupad an US hin mga edro nga paniktik kontra ha China tikang ha mga base hini ha Clark Airbase ha Pampanga; Fort Magsaysay ha Nueva Ecija, Lal-lo Airport ngan Camilo Osias Naval Base ha Cagayan; Benito Ebuen Air Base ha Cebu ngan bisan ha Ninoy Aquino International Airport. AB

Peligro ngan perwisyo

ANTES PA MAG-ABRE an Balikatan ha katapusan han Abril, naghimo na an Armed Forces of the Philippines (AFP) hin mga "clearing operation" ha mga sibilyan nga komunidad komo pangandam ha pag-abot han mga tropa nga Amerikano. Ha Central Luzon, ginlupgop hini an mga komunidad han parag-uma ha Aurora, Bulacan ngan Nueva Ecija agud tagan-wada an Combined Joint Logistics Over-the-Shore (CJSLOTS) han US nga ginhimo hadton Abril 9.

Sigon ha report han mga residente ha Aurora, tikang pa hadton Abril 16 nakaduong an duha nga barko nga gin-gamit ha CJSLOTS ha Barangay Paltik, Dingalan. Padayon liwat an *clearing operations* han AFP, kaupod an mga sundalo nga Amerikano, tikang Barangay Umiray, Dingalan tubtub ha General Tinio ha Nueva Ecija ngan Bulacan. Sering nira, lahos usa kabulan na nga diri hira makagpakabuhi tungod kay gindid-an hira nga kumadto ha ira mga kaingin ngan lugar nga surok han pagkaon. Nagdurot naman hin kabaraka an mga sundalo nga Amerikano han tigda hira nga sumakob ha Sityo Singawan ha Barangay Umiray. Ha Bulacan, nakit-an han mga residente nga mayda mga Amerikano ha Camp Tecson ha bungto han San Miguel.

Perwisyo ngan karinggal liwat an dara ha mga residente han Casambalangan, Sta. Ana ha Cagayan han susrunod na an pag-abot han mga Amerikano nga sarakyan ngan higamit pangerra. Nadistorbo an ira komunidad, labina ha paglupad han mga pan-atake nga helikopter. Gin-gamit han mga tropa nga Amerikano an Port Irene ha nasering nga bungto agud pahugdon an mga sarakyan nga gagamiton ha *amphibious exercises* hini ha Mayo.

Nanenelikado nga mawarayan hin pakabuhi an mga parupangisda durot han pagdedeklara han "no sail zone" ("sona nga igindidiri an pagpalawod") ha mga bungto hirani ha baybayon, sugad han ginhimo hadto nga Balikatan 2024. Sugadman, mariringgal an pakabuhi han mga parag-uma ha mga bukid ngan guba ha *aerial exercises*. Dugang ini ha waray hunong nga pagsulay-sukay han mga pwersa han 5th ID ha bubkiron nga parte han prubinsya. Labot ha kalibang ngan kahibang han pakabuhi, grabe an igdudurot nga kahadlok ngan troma han mga sundalo, labina ha mga kababayin-an, kabataan ngan kaarugan. Ha pagdul-ong pala han mga higamit ngan pwersa ha kahanginan ginpuputos na han kabaraka ngan kulba an katawhan nga Cagayanon, dugang pa an ginlalarang nga hihimuon nga *live fire exercises* ha rehiyon.

Protektor han mapanhibang nga proyekto, gin-atake han BHB-Quezon

GIN-ATAKE HAN BAGONG Hukbong Bayan (BHB)-North Quezon ha usa nga engkwentro an nag-ooperasyon nga tropa han 80th IB hadton Abril 16 ha Barangay Tanauan, Real, Quezon. An yunit han 80th IB nga naka-engkwentro han hukbo han katawhan nagseserbe nga protektor han mapanhibang nga higante nga proyekto nga Real Wind Energy Project (RWEP) han ACEN Corporation han Ayala Corporation.

Tulo naman an nagin kaswalti han AFP ha usa nga engkwentro han BHB-Quezon (Apolonio Mendoza Command) kontra ha nag-ooperasyon nga tropa han Philippine Army ha Barangay Mabini, Lopez hadton Abril 6, alas-10 han aga.

Samtang, usa an napatay ngan upat an nasamaran nga sundalo han AFP ha mabayanihon nga depensa han usa nga yunit han BHB-Batangas (Eduardo Dagli Command) kontra ha ambus han 59th IB hadton Abril 2 ha Barangay San Isidro, Rosario, Batangas.

Sine Proletaryo ngan Armas-ST, nagpagawas han bag-o nga bidyo-serye ngan album

MAGKASUNOD NGA IGIN-GAWAS han Sine Proletaryo ngan Artista at Manunulat ng Sambayanan (Armas)-Southern Tagalog an usa nga bag-o nga serye ngan album hadin Abril. Gintalakay hini an kinabuhi han mga rebolusyunaryo ngan ira pursigido nga panalinguha agud ig-undong an kagiusan nga pagtutul-id.

Hadton Abril 8, iginlansar han Sine Proletaryo an pinakabag-o nga bidyo serye hini nga "Buhay Gerilya" diin iginpasil-ing an kinabuhi ngan pakigbisog han mga rebolusyunaryo nga mangaraway ngan kumander han Bagong Hukbong Bayan (BHB) ngan mga membro han rebolusyunaryo nga organisasyon. Katuyuanan han serye nga igpakita an pagsunod ha rebolusyunaryo nga mga prinsipyo, mga ayat ha rebolusyon, ngan matag-adlaw nga eksperyensya ha pagpapanday han usa nga bag-o nga katilingban.

Syahan nga gin-interbyu han Sine Proletaryo, ha pakikipagbuligay ha Upisina han Tagapagyakan han Melito Glor Command, hi Comrade Kathryn, upisyal ha pulitika han BHB-Southern Tagalog. Gin-aghat han Sine Proletaryo an iba pa nga mga yunit han BHB ngan mga organisasyon masa nga magpadara han ira mga bidyo ngan interbyu nga palalandawon ha serye.

Hadton Abril 11, igin-gawas han Armas-ST an album nga Ampatin (2025) nga nagpalandaw ha walo nga kanta, usa nga instrumental ngan usa nga *minus* 1. An mga pyesa dinhi nag-eespiho ha inspirasyon nga dara han presente nga kagiusan nga pagtutul-id nga iginlalansar han Partido.

Ha luyo han grabe nga atake han estado, nahipagawas an album ha pagbuligay han ginerilya nga produksyon ha sona nga gerilya ngan syudad. Gin-aghat han grupo an ngatanan nga igpasamwak an mga kanta ha album. "Adman, igpasangyaw, ipatokar ha mga katitirok ngan iba pa nga kapareho nga aktibidad. Ipasamwak gihap an digital nga kopya ha ngatanan han posible nga aragian," sering hini.

Mada-*download* an bidyo ngan album ha *website* han PRWC (*www.philippinerevolution.nu*).

Panindugan kontra ha pagmimina. Ha usa nga porum ha Tabuk City, Kalinga hadton Abril 12, nagpahayag hin pagtipa an masobra 100 nga katawhan kontra ha namamangpangan nga pagmimina han Makilala Mining Company Incorporated (MMCI) ha ira bungto. Lulupgupon han MMCI an tulo nga lugar ha Pasil, Kalinga - an Maalinao, Caigutan ngan Biyog - nga lupgop han ansestral nga katunaan han Tribu Balatoc ngan mga parte han Guinaang. Diri pala maiha, gintagan an MMCI han rehimen Marcos hin pondo tikang ha Maharlika Fund agud idayon ini nga mapanhibang nga mga proyekto.

Kalbaryo han katawhan an rehimen Marcos. Naglansar han paggios hirani ha Mendiola an mga kablas-ha-syudad ha pangunguna han Kadamay nga gintawag hini nga "Kalbaryo han Katawhan" hadton Abril 16. Kaupod han grupo an mga pamilya han mga biktima han ekstra-hudisyal nga panmatay ha ilarum han naglabay nga administrasyon Duterte ngan mga kablas nga nahiagum han demolisyon han ira mga puruy-anan, mga kabatan-unan ngan trabahador. Naglansar han kapareho nga paggios ha pareho nga adlaw an Kadamay-Negros, mga grupo han kablas, parupangisda ngan parag-uma ha Bacolod City.

Dalagan kontra ha Pangabuso. Naglansar han "Takbo Babae 2025" o an pagdalagan kontra ha pangabuso an Gabriela Women's Party ha sakob han kampus han University of the Philippines-Diliman hadton Abril 13. Sigon ha GWP, an ira paggios, pagpapakita han panindugan "kontra ha pandarahug nga nakabasar ha tawoa." Gatus-gatos an pinartisipar kaupod an mga kilalado nga personalidad sugad han mga artista nga hira Barbie Forteza ngan Ryza Cenon, ngan Miss Globe *runner-up* nga hi Rowee Lucero.

Itom kontra ha dugang-sukot ha matrikula. Naglansar hin gios protesta an mga estudyante ngan membro han Anakbayan-Adamson University hadton Abril 11. Nagsul-ot hira hin itom nga bado agud tagan duon an ira pagtipa ha plano nga 5% dugang nga matrikula ha unibersidad para ha akademiko nga tuig 2025-2026. Katugbang hini an kadugangan nga ₱2,500 ha matrikula. Hadton 2022 urhi nga nag-imponer hin dugang nga matrikula an unibersidad nga inabot ha 5.8%.

Mga rebolusyunaryo nga martir, gindakila

NAGTIROK AN MGA grupo ha tawhanon nga katungod ngan kaurupdan han mga rebolusyunaryo nga martir hadton Abril 12 ha Bantayog ng mga Bayani ha Quezon City agud pasidunggan an kamabayanihon ngan paghahalad han kinabuhi han mga rebolusyunaryo para ha nasyunal-demokratiko nga kawsa han katawhan. Ginpangunahan han Hustisya! (Pagkakaisa ng mga Biktima para sa Hustisya) an aktibidad nga may tema nga "Kamabayanihon ngan Pag-ato: Pasidungog para ha mga Ginpatay nga Hors de Combat ngan Rebolusyunaryo nga Martir."

Ginpasidunggan ha katitirok an mga namartir nga lider han Partido Komunista ng Pilipinas, mga Pula nga kumander ngan mangaraway han Bagong Hukbong Bayan (BHB), mga upisyal han National Democratic Front of the Philippines (NDFP), ngan nanawagan han hustisya para ha mga *hors de combat* nga mangaraway han BHB nga ginpatay han Armed Forces of the Philippines.

Sigon ha Hustsiya, nagin okasyon liwat ini agud utro nga padigunon an pag-undong ha katungod han katawhan ha kalugaringon nga pagdedesisyon ngan dun-an nga an pag-aalsa han katawhan usa nga makatadungan nga kawsa.

Usa nga pamilya, mga parag-uma ngan kabatan-unan, gindakop han pulis ngan militar

GINDAKOP HAN MGA pwersa han estado an usa nga pamilya ha Sorsogon, duha nga parag-uma ha Quezon ngan Masbate, ngan mga kabatan-unan ha Isabela ha naglabay nga mga semana. Gin-akusaran hira han magkalain-lain nga kaso nga kriminal ngan pagkadabi ha Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Hadton Abril 17, gindakop han mga pulis ngan han 31st IB hi Gilberto Tolentino, 50 anyos nga parag-uma, an iya asawa nga hi Amelia, 47, anak nga hi Regine, 21, ngan an ira 2-anyos nga apo hadton Abril 17. Ginkuha hira han mga pwersa han estado ha Barangay San Vicente, Donsol, Sorsogon ngan ha presente diri masulsog han mga kaurupdan.

Sigon ha report, hi Gilberto gud la an karuyag kuhaon han mga pwersa han estado kundi diniri an iya asawa ngan mga kaurupdan sanglit inupod hira ngatanan. Hadton Abril 18, kinadto ha gilayon an mga kaurupdan han mga Tolentino ngan upisyal han barangay ha istasyon han pulis ha Donsol ngan ha kampo han militar ha Barangay San Jose agud sulsugon an mga biktima. Igindiwara han mga pulis ngan militar nga aada ha ira kustodiya an pamilya.

Ha Masbate, gindakop han 2nd IB hi Isabel delos Reyes, 56, sibilyan nga parag-uma tikang ha Barangay Libertad, Cawayan hadton Abril 17. Kasunod ini han engkwentro nga nahitabo giutan han 2nd IB ngan BHB-Masbate (Jose Rapsing Command) hiton nga adlaw ha bawnderi han Barangay Miabas, Palanas ngan Barangay Libertad, Cawayan. Ginkuhaan hiya han litrato nga may katin nga pusil ngan ginpirit nga maghimo han istorya nga "nan-ngingilkil" an yunit han BHB ha mga lokal nga kandidato ha eleksyon 2025.

Ha Quezon, gindakop han militar hi Rico Endrinal, parag-uma nga residente han Barangay Sugod, Lopez hadton Abril 6. Ginbarubalhin hiya han prisuhan ngan ginpakurian an pamilya nga makaestorya hiya. Kahuman han panhitabo, nagkampo ha ira komunidad an mga sundalo ngan waray hunong an pan-gigipit ha iya pamilya.

Ha Isabela, gindakop han 5th ID hi Andy Magno han Kabataan Party-list ngan kaupod niya nga Agta samtang nangangampanya ha Barangay Dicamay Dos, Jones hadton Abril 20. Gradweyt hi Magno han University of the Philippines-Manila.

An tango han *assumption of jurisdiction* kontra ha mga Pilipino nga trabahador

Utro nga linandaw an paggamit han *assumption of jurisdiction* o AJ han Department of Labor and Employment (DOLE) kontra ha pakigbisog han mga trabahador han gamiton ini agud pugngan an namamangpangan nga welga ha Nexperia Philippines hadton Pebrero. Usa ini ha tulo nga AJ nga igin-gawas han sekretaryo han DOLE ha syahan nga kwarter han 2025.

Pinaagi han AJ, igin-gawas han DOLE an "return to work order" (RTWO) agud pwersahon an mga trabahador nga bumalik ha trabaho, ngan kun diri poyde hira tanggalon. Atubangan hini, maisugon nga gintalapas han unyon han mga trabahador ha Nexperia an kamanduan ngan ginlansar an welga nga nag-iha hin tulo kaadlaw (Marso 5-8). Nagkab-ot han mga kadaugan an unyon ha welga nga nagdurot han pagkalugi ha gintatantiya nga ₱1.26 kabilyon han kompaniya.

An AJ, usa nga kontra-trabahador nga palisiya agud ighikaw ha ira an kapas nira nga gamiton an welga komo armas ha pagdepensa han ira mga katungod. Igin-gagawas ini han sekretaryo han DOLE agud igdiri an welga ha tahub han rason nga "importante ha nasyunal nga interes" an usa nga industriya. Nakasurat ha Artikulo 263 han Herrera Law (Labor Code) nga may otoridad an DOLE nga gamiton an mga pulis ngan sundalo agud puypuyon an mga trabahador nga matalapas ha kamanduan.

Kaparte an AJ ha dirudilain nga mga probisyon han Herrera Law nga nag-uulang ha katungod ha pagwelga. Ha naglabay nga 12 katuig (2013-2024), gin-gamit ini han DOLE hin 38 kabeses. Mayoriya hini o 36 igin-gawas kahuman pala magsalawad han *notice of strike* an mga trabahador, samtang duha igin-gawas ha panahon han aktwal nga welga. Hini liwat nga panahon, may kabug-usan nga ihap nga 2,241 nga *notice of strike* an iginsalawad, kundi 103 o 4.59% la an ihap han aktwal nga higayon nga nagwelga an mga trabahador. Bunga ini han luun-luon nga burukrasya, ligalidad, ngan butaray nga panmuypoy nga ginkakaatubang han mga unyon ngan trabahador antes makaglansar han welga ngan ipakigbisog an ira kaupayan.

Landaw nga mga kaso han AJ

Ha ilarum han rehimen Estrada, nagpagawas han AJ an DOLE hadton Disyembre 23, 1997 kontra ha nagwewelga nga mga piloto han Airline Pilot Association of the Philippines (ALPAP) han Philippine Airlines tungod ha *unfair labor practices*. Ha luyo hini, iginlansar han ALPAP an welga hadton Hunyo 5, 1998 ngan nagpagawas han kasuguanan an DOLE duha kaadlaw kataliwan nga bumalik ha trabaho an mga piloto. Tungod ha pagtalapas ngan "iligal nga welga," gintanggal ha trabaho an masobra 600 nga piloto. Ginpaburan han DOLE an PAL nga pananag-iya ni Lucio Tan. Kadungan liwat ini han tinagdamo nga tanggalay ha iba pa nga trabahador han PAL.

Panahon han rehimen Arroyo han brutal ngan madugo nga iginpatuman an duha nga AJ nga igin-gawas han DOLE kontra ha welga ha United Luisita Workers' Union ngan Central Azucarera de Tarlac Labor Union ha Hacienda Luisita ha Tarlac hadton 2004. Pinungkay an kamadarahug han estado kontra ha welga han panmusilon han mga pulis ngan sundalo an mga trabahador ha uma ngan ira tagasuporta samtang naghihimo han programa ha Hacienda Luisita hadton Nobyembre 16, 2004. Pito nga welgista ngan tagasuporta an namatay samtang damo an nasamaran.

Panahon naman han rehimen Benigno Aquino han iginpailarum ha AJ hadton Agosto 2010 an plano nga welga han mga trabahador ha Filipinas Palm Oil Industries, Inc (FPII) tungod ha kadelatar han ira *collective bargaining agreement* (CBA). An FPII, hadto NDC-Guthrie, sosyohay han kompaniya nga Malaysian ngan han bilyonaryo nga Pilipino nga hi Dennis Villareal. An nasering nga kompaniya hadto an may pinakadako nga plantasyon ngan kapas magprodyus han *palm oil*. Lupgop hini an 8,000 kaektarya nga plantasyon ha Agusan del Sur.

Panahon naman han rehimen Duterte han puypuyon gamit an AJ an welga han Nagkahiusang Mamumuo sa Suyapa Farms ha Davao de Oro hadton Oktubre 2018. Nagdeklara han welga an 900 nga trabahador han Sumifru ha karukayaknon han regularisasyon, himubo nga suhol, kontraktwalisasyon ngan pagdiri nga makignegosasyon para ha CBA. Pira kaadlaw kahuman iglansar an welga, nag-gawas han AJ an DOLE, tungod ha gintatantiya nga ₱38 kamilyon nga pagkalugi han kompaniya.

Atubangan han hul-os nga maka-kapitalisata nga balaud, usa nga dako nga ayat ha mga trabahador nga depensahan an ira katungod nga magwelga, kalakip an paggamit han palisiya nga AJ. An pag-ato dinhi makagpapakusog ha bug-os nga kagiusan trabahador.

Kadungan han atake han AJ, dako liwat an kahibangan nga igindudurot han tikaguti nga ihap han mga unyonisado nga trabahador ha nasud. Ha igin-gawas nga Integrated Survey on Labor and Employment 2021-2022 han Philippine Statistics Authority, 4.5% o 1,626 la ha kabug-usan nga 36,342 nga negosyo nga may 20 o sobra nga trabahador hadton Agosto 2022 an mayda unyon. Hini, 6.5% o sumobra kumulang 350,000 ha kabug-usan nga 5.35 kamilyon nga trabahador la an kaparte han unyon. Ha mga negosyo nga may unyon, 1,444 o 4% la an mayda CBA nga naglulupgop la ha 8.4% han mga trabahador. AB

Nora Aunor, Superstar

makarit nga aktres nga kilala ha pagin aktibista ngan pagpapel han ordinaryo nga tawo ha mga pelikula nga may tema nga patriyotiko ngan sosyo-pulitikal sugad han Andrea, Himala, Tatlong Taong Walang Diyos, Minsa'y Isang Gamu-gamo, The Flor Contemplacion Story, Thy Womb ngan damo nga iba pa. **Namatay hiya ha edad nga 71 hadton Abril 16.**

30%

han maka-Duterte nga *social media* akawnt ha X (hadto Twitter) nga nagtatalakay han mga karukayaknon hiunong ha ICC ngan nagpapasamwak han sayop nga impormasyon, peke. 37% han mga *profile* nga nagtatalakay han eleksyon, ngan nag-iimpluwensya ha mga karukayaknon kasumpay dinhi, peke.

21 KAEKTARYA NGA BAHURA

ha kahilabaan han baybayon han Palawig tubtob Sta. Cruz ha Sta. Ana, Cagayan an hihibangon han **Alpha-Palawig Mixed-Use Development Project** nga gintitipahan han mga residente ha lugar.

Ginkuhaan: Conference of Major Superiors of the Philippines

3 HA KADA 5

nga aktibista nga kabatan-unan an nagreport nga nahiagom han online nga *harassment* tungod ha pag-*post* nira han mga pagtalapas ha tawhanon-nga-katungod hadton 2024.

Ginkuhaan: Amnesty International

8,565 KAPAYPAY

han nakasurat nga ebidensya an inisyal nga iginsubmiter han prosekyutor ha kaso ni Duterte ha ICC hini nga Abril. Dugang dinhi an 9 nga litrato ngan haros 16 kaoras han mga *audio* ngan *video recording*.

Ginkuhaan: International Criminal Court

600–700/adlaw

an gindedeport ni Trump nga "iligal" nga migrante tikang ha US ha syahan nga 3 kabulan han iya administrasyon, kaupod an pira nga aktibista nga maka-Palestine.

Memo Order 36

Igin-gawas hadton Abril 11 han rehimen Marcos agud uwaton an mga rebolusyunaryo nga pwersa nga sumakob ha *amnesty program* hini ngan kumarawat han "safe conduct pass." **Iginsalikway ngan ginsukna ini han mga yunit han BHB.**

Koresponsal

Kahilubong ha utang han kababayin-an nga parag-uma ha Cagayan Valley

Ginbansagan nga *corn capital* an Cagayan Valley, partikular an prubinsya han Isabela, tungod ha dako nga amot hini ha produksyon han mais ha bug-os nga nasud. Naikaduha liwat ini ha produksyon han humay. Ha luyo hini nga kaabunda, ludlod ha kakurian an hiluag nga masa nga parag-uma ha rehiyon. Labot ha prinsipal nga problema nga kawaray ngan kakulang han tuna nga ginhuhulad, ura-ura kamahal nga *farm input*, kawaray han subsidyo ngan pambabarat ha ira mga produkto, lubong ngan diri hira makaalinggawas ha higante nga utang.

Usa dinhi an parag-uma nga hi Jinky, taga-Isabela, nga may utang nga ₱55,000 ha tulo nga *microlending* nga institusyon. Nagbabayad hiya hin ₱3,300 kada semana.

"Tubtub nga may ginpapaeskoyla, kinahanglan mangutang. Diri sadang an matag-adlaw nga kita agud batunon an mga batakan nga panginahanglan han pamilya," estorya niya. Naabot hin ₱25,000 an binulan nga gastos han iya pamilya. Lupgop hini an gastos ha edukasyon, kuryente, pagkaon, pankalibsugan ngan kalimpyuhan. Hirayo gud ini ha ₱8,000 nga binulan nga kita han iya pamilya. Agud makasustiner, syahan hiya nga nag-utang ha bangko para igpuhunan ha usa nga sari-sari *store*. Kundi nalugi ini ha paglasurbo han El Niño tungod kay waray liwat kapas nga pumalit ngan magbayad an mga parag-uma ha iya guti nga tindahan.

"Tungod ha kakulang han badyet para ha mga panginahanglan, diri pa kalakip an pambayad ha utang, ginkikinahanglan nga mangutang utro agud mayda igbarayad ha nahiuna nga utang ngan panigastos ha matag-adlaw," dugang niya.

Sugad liwat an eksperyensya han parag-uma ha mais nga hi Alice nga taga-Alcala ha Cagayan. Waray pa usa kaektarya an ginhuhulad han iya pamilya sanglit kulang gud an ira kita. Mayda hiya kabug-usan nga ₱80,000 nga utang ha *trader, educational assistance* han naeskoyla nga anak, ngan ha duha nga *microlending*. Naabot ha ₱23,000 an binulan nga kagarastuhan han pamilya. Pabug-at ha hunahuna ni Alice kun tiunan-o niya ini mababaydan ha gutiay nga ₱6,000 nga kita kada bulan.

Hi Niña naman nga taga-Amulung lubong liwat ha utang bisan kun ha usa nga pautangan la hiya mayda utang. Aada la ha ₱6,800 an iya utang kundi diri niya akos unaton an ₱11,000 nga binulan niya nga kita agud mabaydan ini. Kulang gud ini ha binulan nga kagarastuhan han iya pamilya nga naabot hin ₱25,000.

Gatus-gatos nga mga parag-uma an nautang agud sustentuhan an matag-adlaw nira nga panginahanglan. Poyde umabot ha upat nga institusyon an dudrungan nira nga gin-uutangan agud makabayad ha nahiuna nira nga utang. Ha Cagayan Valley, unom an dagko nga *microfinance* ngan *lending* nga institusyon: an ASA Foundation, Center for Agriculture and Rural Development (CARD Inc)., KMBI-KASAPI Micro-Finance, Kaagapay, Life Bank Micro-Finance ngan ASKI. Dugang dinhi an damo nga gudti nga pautangan nga samwak ha mga prubinsya. Pananglitan ha Isabela nga mayda 32 nga *microlending* nga instistusyon. Aada ha 15%-22% an kasagaran nga interes nga iginpapatong hini, nga ginbabaydan sakob hin 20-23 kasemana.

Kaparte an mga *microlending* nga institusyon ha imprastraktura han usura ha kabaryuhan. Naeksister ini kadungan han tradisyunal nga usura nga ginpapadalagan han mga agaron maytuna ngan komersyante. Gintitiyupi hini an mga parag-uma ha porma han higtaas nga interes ngan mapanuwat nga mga kundisyon ha pautang. Kaagsuban nahingangadto ha kabaligya han ira mga tuna o propyedad, oras nga diri hira makabayad.

Ha datos han estado hadton 2022, nag-oopereyt an mga *microlending* nga institusyon ha 4,265 nga barangay ha bug-os nga nasud. Bisan kun relatibo nga mas haligot an lupgop, hiluag pa liwat an igindudurot hini nga kalugian ngan kahibangan. Nagpapabilin nga mga tradisyunal nga usurero an gin-uutangan ha kabaryuhan. May mga pautang ini ha 47.6% o 20,020 ha 42,020 barangay ha bug-os nga nasud.

Nakasakob an *microlending* ha mas hiluagan nga *microfinance* nga programa nga igindeklara nga "mayor nga programa agud atuhan an kakurian" hadton 2000. Iginduso ini prinsipal han mga imperyalista nga institusyon sugad han World Bank ngan Asian Development Bank nga nagbuhos hin milyun-milyon kadolyar nga iginpapautang pinaagi han mga "development partner" hini. An CARD Inc, pananglitan, kumarawat hin ₱4 kabilyon nga pondo tikang ha ADB hadton 2022 agud dugang pa nga "pahiluagon" an programa ha pautang ha nagkukuri nga parag-uma.

Hadton 2018, masobra $3.5 kabilyon an iginpautang ha *microlending* han mga bangko, kooperatiba, ngan institusyon para ha 5.7 kamilyon nga nangungutang. Nobenta porsyento han mga parupangutang kababayin-an, diin duha-ha-tulo ha ira aada ha kabaryuhan. Pag-abot han 2022, nabalor na hin $7.3 kabilyon ini nga industriya han usura. Gintatantiya nga dugang pa nga masamwak an *microlending* ha pagsamwak han mga *digital* (o pinaagi han internet) nga pamaagi han pagpautang.

Ha katapus-tapusan, nagseserbe nga dugang nga pakuri an *microlending* nga nagraraysang ha mayoriya nga parag-uma ha pirmihan nga siklo han pagkalugi ngan kakablasan. Natikasamwak ini durot han kawaray hin subsidyo ngan serbisyo han reaksyunaryo nga gubyerno ha agrikultura ngan tinuyo nga pagpapalamon han mga parag-uma ha mga hakog nga usurero ngan imperyalista nga institusyon. AB

Mga taripa ni Trump, pan-ekonomiya nga armas kabakyang han gerra para ha dominasyon han US

Hadton Abril 2, iginpahayag ni Donald Trump, presidente han US, an 10% nga taripa ha ngatanan nga mga import han US, nga magigin epektibo hadton Abril 5. Kalakip dinhi an mas hitaas nga "katugbang nga mga taripa" tikang 11% tubtub 50% ha mga import tikang ha 57 nga nasud. Kalakip dinhi an 17% nga "gin-iban" nga paghitaas ha taripa ha epektos nga tikang ha Pilipinas (haros katunga gin-asembol nga higamit elektroniko ngan semikonduktor).

Nagdurot hin grabe nga karinggal ha kalibutan an dugang nga taripa ni Trump. Ginlalauman ini magsasamok ha pankalibutan nga produksyon ngan magpapahitaas ha gastos ha produksyon. Ha syahan nga adlaw pala han pagpatuman hini, tigda nga binagsak an merkado han sapi ha US. Ginsundan naman ini han tigda nga paghitaas, kahuman suspendihon ni Trump an kamanduan nga dugang nga taripa, labot ha masobra 104% nga igin-imponer ha China.

Diri pangilal-an han kusog kundi desperasyon an ginhihimo nga panmimirit ni Trump gamit an pag-imponer han higtaas nga taripa. Pinakaurhi nga pag-atentar ini han imperyalista nga nasud agud buhaton tikang ha maiha na nga pagkalunay an pankalibutan nga sistema nga kapitalista, baliskaron an estratehiko nga pagluya han kalugaringon hini nga ekonomiya, ngan bawion an dominasyon hadto ha industriya. Deklarado an katuyuanan hini nga protektahan an ekonomiya han US, paraon an alkanse ha negosyuhay, ngan pakusgon an lokal nga pagmanupaktura. An sugad nga proteksyunismo maiha na nga palisiya han US, tikang ha "inshoring," "Made in America," ngan an "CHIPS Act" han mga nahiuna nga mga administrasyon nira Obama ngan Biden.

Gin-gagamit liwat ni Trump an mga taripa komo armas ha gerra ha ekonomiya, nga parte han *arsenal* (koleksyon han armas) han imperyalismo nga US agud ibalik an istatus hini komo nag-uusahan nga pankalibutan nga *superpower*. Iginpaparayaw hini an kadako han ekonomiya nga Amerikano agud piriton an China ngan iba pa nga imperyalista ngan kapitalista nga nasud nga yumukbo ha iya hegemoniya, ngan an kadam-an nga magluya nga kapitalista nga nasud ngan bagakolonya nga isurender an karikuhan han ira mga nasud ha kontrol ngan paniniyupi han imperyalismo nga US.

Ha butnga han mapintas nga kapitalista nga kumpetisyon, diri la pagpahitaas han taripa an ginhihimo han imperyalismo nga US agud ibalik an dominasyon han mga industriya hini. Iginraysang liwat hini an mga suhol han mga Amerikano nga trabahador ngan ginpupuypoy an ira mga katungod ha pagtrabaho. Ginriringgal hira han dugang nga taripa tungod kay mangangahulugan ini han dugang nga tigda nga paghitaas han gastos ha ira panginabuhi.

Butaray nga ginpapaluya ni Trump an *multilateral* nga sistema nga derudekada na nga igin-imponer han imperyalismo ha mga bagakolonya ha ngaran han neoliberal nga globalisasyon. Iginbubuksas hini an neoliberal nga susmatanon han "libre nga negosyuhay" nga gin-gamit agud pwersahay nga abrihan an mga ekonomiya ha pandambong han US ngan kaalyado hini nga mga nasud.

Ha atubangan han klaro nga katuyuanan ni Trump, todo gud nga pagyinukbo an baton han niyutiyo nga rehimen Marcos ha dugang nga taripa nga igin-imponer han US. Nagpasalamat pa ini ha US nga igin-imponer hini an relatibo nga "mas hi-mubo nga taripa" tanding ha Vietnam ngan iba pa nga mga nasud, nga ginkit-an hini komo "higayon agud makakayer hin mga langyaw nga pamuhunan."

Ha luyo han iginpapakita nga antagonismo han US ha ekonomiya han Pilipinas, nababarikaso pa yana hi Marcos ngan an iya mga upisyal, nga makigsabot nga tanggalon an ngatanan nga taripa han mga produkto nga Amerikano nga nasakob ha nasud kabalyo han pag-atras han US ha mga taripa hini ha gintawag nga zero-to-zero tariffs. An sugad nga "kasarabutan ha libre nga negosyuhay" dugang nga maghihigot ha Pilipinas ha ekonomiya han US, ngan magreresulta ha dugang nga pagtambak ngan pagbaha han mga produkto tikang ha US. Pakukusgon hini an pagsarig han nasud ha mga imported nga materyal, han ekonomiya nga nakahigot ha import ngan nakatadong ha eksport.

Ha pag-insister ni Trump ha hegemoniya han US, dugang niya nga ginpapintas an inter-imperyalista nga mga kontradiksyon ngan iginduduso an mga banggaay ha magkalain-lain nga parte han kalibutan. Diri nalalain hi Trump ha mga demagogo (populista nga lider) ha Europe ha mga dekada han 1920 ngan 1930 nga nagpalarab han ultranasyunalismo, komo pangandam hini ha gerra.

Partikular ha Asia, padayon nga gin-gagamit han US an kusog-militar hini, direkta ngan pinaagi han *proxy*, agud papasuon an gintawag hini nga teatro han gerra ha Indo-Pacific kontra ha China. AB

Mahugaw nga gerra ha India:

15 kabulan nga panlasurbo han Operation Kagaar

Waray-hunong an pasista nga pangatake han rehimen Narenda Modi han India kontra ha katawhan Adivasi, mga pwersa nga demokratiko, ngan rebolusyunaryo nga grupo ha ngaran han Operation Kagaar. Aada na ha ika-15 kabulan an brutal nga kontra-insurhensiya nga operasyon nga nag-utod ha kinabuhi han diri mamenos ha 400 nga sibilyan, kadam-an mga Adivasi o minoriya nga katawhan ngan mga rebolusyunaryo.

Ha mga report, 287 an ginpatay hadton 2024 ngan aada ha 113 na yana nga 2025. Usa-ha-tulo (1/3) ha mga biktima mga minoriya nga Adivasi samtang 40% an kababayin-an. Damo ha mga kaso han panmatay ginpapagawas nga mga "engkwentro" han armado nga pwersa han reaksyunaryo nga estado han India ha People's Liberation Guerilla Army (PLGA) han Communist Party of India (Maoist).

Diri talwas an mga puya ngan kabataan ha mahugaw nga gerra han rehimen Modi. Hadton 2024, 14 nga mga kabataan nga edad 14-anyos tipaubos an ginpatay, kaupod an usa nga 6-kabulan nga puya.

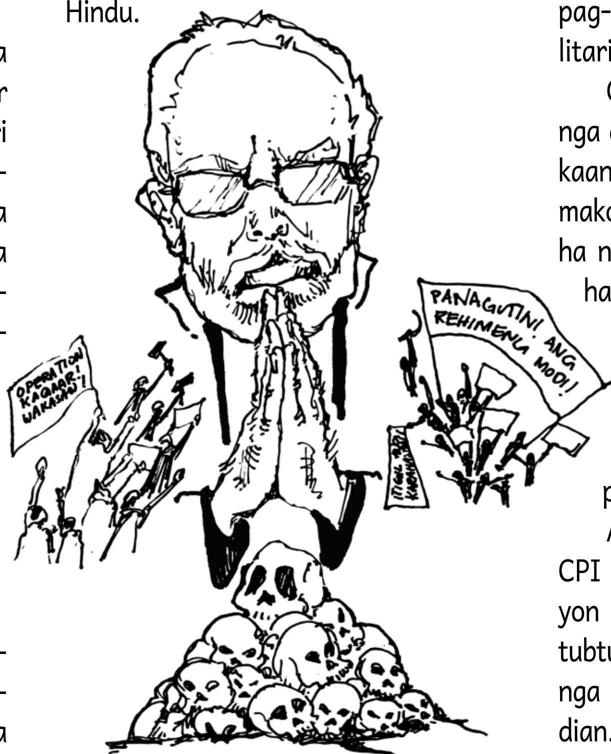
Gintikangan an Operation Kagaar hadton Enero 2024 ha Abujhmaad, usa nga bubkiron ngan kagugub-an nga rehiyon ha sur han estado han Chhattisgarh nga aada ha sentro han India. Pinakagrabe an operasyon ha pito nga distrito han Bastar. Gintarget hini an mga Adivasi nga naato ha pagsakob han mga multinasyunal nga korporasyon ha ansestral nga katunaan.

Ha 15 kabulan, diri mamenos ha 13 nga dagko nga operasyon militar an ginhimo ha Bastar, gamit an diri mamenos ha 1,000 nga pwersa ha kada operasyon. Gatus-gatos an mga kaso han pagtalapas ha tawhanon nga katungod an nahilista hiton nga panahon. Tungod hini, ginbansagan an lugar komo "Bastar Killing Fields."

Mayda 300 nga kampo militar ha Bastar diin gintatantiya nga 50 an igintindog ha panahon han Operation Kagaar. Ha lupgop han Abujhmaad, mayda siyam nga kampo militar. Ha kadamo hini, mayda kampo ha kada 2-3 kakilometro. Nagseserbe ini nga sentro han kontra-insurhensiya nga operasyon ha mga tay-aw nga lugar. Mayda usa nga pwersa han estado ha kada siyam nga sibilyan ha Bastar.

Agud suknaon an terorismo han estado, nagtirok an mga grupo ha Delhi ha pangunguna han Forum Against Corporatization and Militarization (FACAM) hadton Marso 26. Sigon kan Prof. Saroj Giri han FACAM, ginpapapintas gud an pasista nga pangatake han Brahmanical Hindutva pasista nga rehimen Modi ha Bastar tungod ha organisado nga pag-ato han mga Adivasi ngan parag-uma. Gin-uulang han ira pakigbisog an pandambong han dagko nga korporasyon ha rehiyon.

An gerra ha mga Adivasi ngan an Operation Kagaar kaparte han kabugusan nga pagpapagrabe han pasismo han estado han India ilarum han Surajkund Scheme (2022). Ginpapaypayan hini an panrelihiyon nga panatisismo para ha pasista nga panmuypoy. Gin-gagamit hini an tahub han "Vision 2047 for Viksit Bharat" agud magbugos hin "Hindu Rashtra" o nasud nga Hindu.

Panawagan para ha kamurayawan

Atubangan han mga pag-atake, nagtirok an mga demokratiko nga sektor ha Hyderabad, Telengan hadton urhi nga semana han Marso agud ipanawagan ha estado ni Modi nga makig-erestorya pankamurayawan ha CPI (Maoist). Pira kaadlaw kahuman hini, bumaton an CPI (Maoist) ngan nagpahayag han kaandaman nga sumakob ha erestorya.

Pinaagi kan Kasamang Abhay, tagapagyakan han Partido, iginplastar han CPI (Maoist) an upat nga mga kundisyon para ha negosasyon. Nagproponer liwat an Partido hin ukoy-bubto kun positibo nga mabaton an rehimen Modi ha panawagan para ha erestorya pankamurayawan.

Syahan, igin-iinsister hini an pagpaundang ha Operation Kagaar nga nagpapatay ha mga sibilyan. Ikaduha, iginpapaundang hini an pagtitindog han mga bag-o nga kampo militar ngan magpabilin ha naeksister nga mga kampo an mga sundalo. Ikatulo, undangon han estado an pagpapagawas han bag-o nga mga Memorandum of Understanding o permit ha mga korporasyon para makagdambong ha kalibungan. Ngan ikaupat, pagawson an ngatanan nga mga priso pulitikal nga gin-aresto tungod ha pag-ato ha korporatisasyon ngan militarisasyon.

Ginsuportahan han magkalain-lain nga demokratiko nga organisasyon an kaandaman han CPI (Maoist) nga sumakob ha erestorya pankamurayawan ha ngaran han kaupayan han katawhan Indian. Kundi, sugad han ginlalauman, butaray ini nga ginkontra han reaksyunaryo nga estado. Sering hini, makikig-estorya la hira ha Partido kun magpahayag ini han pagsurender.

Atubangan hini, determinado an CPI (Maoist) ngan PLGA nga igpadayon an ira armado nga pakig-away tubtub nga diri nababaton an batakan nga mga problema han katawhan Indian. AB